

ЛЮДИ ТУТ Є, І НІБИ ЇХ НЕМАЄ...

Чи буде виконано розпорядження Кабміну України про забезпечення житлом самоселів Чорнобильської зони відчуження

19 липня 1999 року Кабінет Міністрів України видав розпорядження № 690-р про дотримання вимог Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» щодо заборони постійного проживання населення в зоні відчуження. У документі також поставлено завдання: Київській облдержадміністрації разом з МНС протягом 1999-2000 років вирішити питання по забезпеченню житлом громадян, які у 1986 році були евакуйовані у встановленому порядку із зони відчуження і за місцем евакуації не забезпечені житлом та які повернулися після евакуації до цієї зони і мають правові підстави для отримання житла. МНС, Мінфін, Київській облдержадміністрації доручено під час щорічного формування проектів державного бюджету та обласного бюджету Київської області передбачити видатки на виконання цього розпо-

рядження. Повний його текст друкувався в засобах масової інформації і у «ВЧ» № 61-62 за 7 серпня 1999 року.

Прокоментувати це розпорядження ми попросили народного депутата України, який постійно турбується про життя самоселів, бо більшість з них є його виборці, Івана КІРИМОВА.

ЗАПІЗНИЛИСЯ РІВНО НА 13 РОКІВ

— Подібний урядовий документ варто було прийняти рівно тринадцять років тому, коли за «колючкою» з'явилися перші самосели. Якби тоді посадові особи вислухали їхні умови і посприяли їх задоволенню, а правоохоронці ні під яким приводом не впускали б у зону відчуження людей без спеціальних перепусток, тоді б і ситуаційних розпоряджень Кабміну не було.

Потрібно зазначити, що у Чорнобилі у своїх власних будинках зараз проживають понад 200 сімей (у 30-кіло-

Не так давно дружина Президента України Людмила Миколаївна КУЧМА з гуманітарною метою відвідала зону відчуження, цікавилася проблемами самоселів (див. фото), також побувала у будинку-інтернаті для стареньких с. Прибірськ Іванківського району, що межує із Чорнобильською зоною.

ЛЮДИ ТУТ Є, І НІБИ ЇХ НЕМАЄ...

Закінчення. Початок на стор. 1

метрової зоні, за даними Адміністрації зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення, проживають близько шестисот самоселів. — **ред.**) Згідно з розробленим тут моніторингом, у зоні відчуження не дозволяється проживати сім'ям, але ці люди з різних причин повернулися сюди і тут мешкають. Як же це причини? Більшість з них повернулися, тому що залишилися незадоволені житлом, отриманим після переселення. Іншого, зручного житла, держава їм запропонувати не змогла. Дехто, отримавши квартиру в місті, подарував її дітям чи внукам, а, може, й продав. Зараз проживають у своїх хатах. Знаю лишень, що бомжів серед людей, які проживали на цих поліських землях і повернулися у свої колишні оселі, немає. Кожна людина несе свій хрест на цій землі, обирає собі долю... Інша справа, що треба, мабуть, досконаліше вивчити територію щодо радіоекологічного моніторингу і, можливо, у деякі неселені пункти навіть дозволити реєвакуюцію. Адже не секрет, що в окремих селах Народицького району Житомирської області радіаційний фон набагато вищий, ніж, наприклад, у південних селах 30-кілометровки. Але це вже справа компетентних органів. Якщо вони остаточно приймуть рішення, що в зоні відчуження проживати не можна, то там ніхто не повинен проживати, крім вахти...

САМОСЕЛИ ПЕРЕЖИВАЮТЬ ДРУГИЙ СТРЕС

У ці дні в Чорнобилі ще домінують пахощі перестиглих яблук, груш... Деревя плодonoсять з року в рік, але їх щедри врожаї рідко хто збирає з вахтовиків. Рясно укривають вони поліську землю і удобрюють бур'яни. Зовсім інша справа на подвір'ях самоселів. У їхніх погребках заготовлена до зими не лише картопля, а й повні ящики овочів та фруктів, барила з малосольними огірками та квашеними помідорами. Живуть люди, неначе й не полишали рідних місць. Якби...

Подружжя Навальних (на фото — вгорі), яке мешкає на околиці Залісся, — типове для самоселів. Після аварії на ЧАЕС знайшли притулок у знайомих, потім одержали тимчасове житло. Щоб якось зводити кінці з кінцями чоловік похилого віку Василь Лаврентійович продовжував працювати на катері під Чорнобилем, проживав у своїй хаті. Пізніше переселилася туди дружина. У 1988 році їм пощастило — одержали однокімнатну квартиру в Києві. У столиці також оселився молодший син. Чого їще бажають на старості? Але не звикли ці старенькі, яким перехилило за сімдесят, і котрі все життя звикли поратися на землі, мешкати, як вони кажуть, у клітці. Тягнуло до рідної оселі, до городу, до садочка...

— Синку, ми ж не проживемо на свою пенсію у Києві, — неначе виправдовуючись, говорить Ганна Петрівна. — Ми, боронь боже, нікому квартири не здаємо. Дід регулярно платить за неї. А скільки тієї пенсії — 46 гривень...

Садба у Навальних виглядає, як у звичайній селян-

ській сім'ї. Є холодильник, телевізор. Щоправда, господарям у цій порі його ніколи не дивитися. Зі світланку до пізнього вечора на городі. Зібрали щедрій урожай моркви, цибулі, картоплі. Василь Лаврентійович багато часу займається власною пасікою. Смачний медок збирають бджілки у зоні відчуження. Бабуся порастає біля курей, поросятка. Все, як у дбайливих господарів по той бік «колючки»...

Єдине, що одразу впадає у вічі, — просто так на подвір'я до Навальних не зайдеш. Одрозумієш ж біля воріт, забачивши чужого, розривається злий пес. Далі — ще два таких «охоронці».

— Без них не можна тут проживати, — пояснює господар. — Різні люди можуть забратися, звірі. Таких, як ми, у селі лише десятеро, а приблуд чимало. Сусіда нашого «викурили». Запалили хату і він змушений був виїхати. Звернувся я до міліції, бо бачив, хто палив. Сказали: «А ви самі їх зловіть...». Ми ж свою хату не покинемо, хоча й переживаємо раз за разом стрес. У 1986-му нас евакуювали, і у двотисячному об'єкті...

ПОЧЕКАЄМО РЕЕВАКУАЦІЇ?..

Звичайно, останнє розпорядження Кабінету Міністрів України є кроком вперед у порівнянні з аналогічним розпорядженням від 9 лютого 1993 року № 88-р у плані того, що виконавцям даються доручення на визначений термін та можливість фінансування. Але досягнення запрограмованого результату мало ймовірно через складну економічну ситуацію та неможливість виконання на місцях попередніх нормативних документів, пов'язаних з переселенням одиночних громадян, а саме: «При цьому виходити з того, що жила площа наданих житлових будинків (квартир) повинна бути не менше займаної до переселення, але не більше існуючої норми виділення житлової площі на одну людину» (з розпорядження РМ УРСР від 28.06.89 р. № 224-р «Про переселення жителів»), але в селах будинків, які мали житлову площу 13,65 кв. м., згідно з нормами Житлового кодексу, ніколи не будували. Крім цього моменту є й інші. Адже тепер до зони відчуження в надії на поліпшення житлових умов

облаштування на нічліг особам, які не мають житла. На всі ці проблеми накладається й політика, бо є ймовірність того, що влада не матиме справи ні до чого, крім виборів Президента та судо-

вих справ, пов'язаних з цими виборами, внаслідок чого бюджет своєчасно не буде прийнятий. А для виконання цього розпорядження на наступний рік потрібно щонайменше 30-40 мільйонів гривень.

Виходячи з цього можна зробити висновок, що розпорядження Кабміну від 19.07.99 № 690-р, як і усі попередні щодо забезпечення житлом цих громадян, не буде виконане найближчим часом... А там, можливо, поставити питання реєвакуюції?..

Микола ДЗЯДУК, заступник начальника відділу координації соціальних питань ДСП «РУЗОД». Микола ОГОРОДНИК. м. Чорнобиль.

Ситуацію коментує начальник відділу переселення Міністерства Украї-

ни з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Юрій РУБАН.

«Розпорядження Кабінету Міністрів України № 690-р та розпорядження Адміністрації зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення пов'язані з тим, що самосели, які проживають на території Чорнобильської зони, знаходяться фактично поза законом. З одного боку, постійне проживання в зоні Законом України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» заборонено. З іншого, — деяка кількість колишніх жителів у зоні мешкає. Місце проживання їх, вказане в паспорті — Іванківський район Київської області, бо практично прописки в Чорнобильській зоні нема. Пенсії, чорнобильські пільги вони отримують через заклади соціального забезпечення Іванківського району.

Останнім часом почалися масові звернення самоселів до державних установ щодо забезпечення їх житлом за межами зони.

Недавно МНС України досягло домовленості з Київською обласною держадміністрацією: у 1999 році буде повністю відселено смт Поліське, а частину житла, котре було споруджене за програмою переселення і залишиться незадіяним, планується передати мешканцями зони відчуження. Кількість тих, хто отримає житло в цьому році, зараз важко визначити, але зрозуміло, що переселити остаточно усіх можна буде лише у двотисячному році.

Переселення буде фінансуватися з Чорнобильського фонду. Київська обласна держадміністрація погодилась із планом забезпечення самоселів житлом.

Треба зазначити, що не у всіх людей, які проживають сьогодні у зоні, є права на отримання житлової площі за її межами — багато з них отримали її свого часу, але тепер на ній проживають їхні сини, дочки чи родичі зі своїми сім'ями. А старі переїхали до зони, за попереднім місцем проживання.

Право на отримання житла мають лише ті, хто через різні обставини зовсім житла

не отримав, чи отримав його у плані підселення (одне житло на два сусіди), і повернувся до Чорнобильської зони. Зараз сімей, котрі мешкають у зоні і мають підстави на отримання житла, не дуже багато — приблизно 110.

Стосовно першого пункту розпорядження, в якому йдеться про заборону проживання — треба його застосувати окремо до кожної сім'ї, враховуючи звідки і як вона опинилася в зоні відчуження. Безперечно, що треба буде у деяких випадках уживати й адміністративні заходи, щоб навести в зоні необхідний порядок.

Питаннями переселення мешканців зони відчуження займалися і раніше: більше 20 квартир їм було виділено два роки тому в Іванкові. Де-в'ять сімей отримали житло садибного типу в Житомирській області.

Особливих постанов для переселення жителів тридцятикілометрової зони ми не чекаємо: якщо є житло, що за чинним законодавством може бути їм надане, воно одразу пропонується для переселення.

В АДМІНІСТРАЦІЇ ЗОНИ ВІДЧУЖЕННЯ

На доручення Міністерства та з метою виконання пункту 1 розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 липня 1999 р. № 690-р (див. «ВЧ» № 61-62 за 1999 рік) Адміністрація зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення разом із Чорнобильським відділом внутрішніх справ та Іванківською районною державною адміністрацією розглянули питання щодо забезпечення дотримання статті 12 Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» у частині заборони постійного проживання населення у зоні відчуження.

Адміністрація зони відчуження за погодженням з Чорнобильським відділом внутрішніх справ та Іванківською райдержадміністрацією затвердила план заходів із дотримання чинного законодавства щодо заборони проживання населення в зоні відчуження. Контроль за виконанням цього розпорядження покладено на відділ режиму та охорони Адміністрації зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення та Чорнобильський відділ внутрішніх справ.

У плані виконання заходів вирішено постійно виявляти у

зоні відчуження нових жителів і за погодженням із Прип'ятською спеціальною прокуратурою вживати заходів щодо їхнього повернення до місць постійного проживання, сприяти влаштуванню у заклади соціального забезпечення осіб похилого віку з числа жителів, які не можуть самостійно себе утримувати.

До першого січня 2000 року Чорнобильський відділ внутрішніх справ разом з Іванківською райдержадміністрацією проведе перереєстрацію в органах МВС жителів, які тимчасово проживають у зоні відчуження, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.02.93. №88-р.

Починаючи з 1 жовтня 1999 року наказано організувати централізоване відвідування родичами жителів зони відчуження автобусом з Іванкова раз на місяць у вихідні дні (п'ятниця — неділя). Самостійне відвідування родичами жителів зони відчуження буде дозволятися у виняткових випадках.

При розробці комплексної програми робіт у зоні відчуження і зоні безумовного (обов'язкового) відселення, а також у плані та програмі робіт підприєми зони на 2000 рік включити роботи щодо надання допомоги особам, які проживають у цих зонах, та видатки на зазначені цілі.

